

Kirjandusteose retsensioon

Andrus Kivirähk "Maailma otsas"

Romaan "Maailma otsas" on maineka Eesti kirjaniku Andrus Kivirähi üks uuematest teostest. Raamat ilmus 2013. aastal Eesti Keele Sihtasutuse väljaandena.

Andrus Kivirähk on mind alati kõnetanud oma erilise lähenemisnurgaga nii teostes kui ka erinevates arvamuslugudes, mis aeg-ajalt ajakirjanduses ilmuvad. Tema öeldus või loomingus on alati midagi humoorikalt omanäolist ja originaalset. See oli ka põhjuseks, miks just tema teos minu poolt retsenseeritaks osutus.

Romaani sündmused jooksevad läbi mitmete tavaliste inimeste elude, kirjaldedes nendne elu just nii, nagu see igapäevaelus kulgeb. Puudusid igasugused uskumatud seiklused ja intriigid, mida olin harjunud raamatutest lugema. Autor läks süvitsi erinevate tegelaste ellu. Kõik tegelased võisid olla nii peategelased kui ka täiesti tühised kõrvaltegelased. Olenes, kelle ümber käis parasjagu peatüki sündmustik. Seetõttu oli romaanis palju peategelasi, kelle rutiinset elu raamat kirjeldas. Kõik nad elasid omamoodi igavalt, kuid ühel hetkel jõudsid nad murdepunkti, kus neil tekkis vastupandamatu soov end sellest hallist elust lahti rebida. Kõik nad soovisid ja unistasid elada kaugel, näiteks maailma otsas. Sealset elu kujutasid nad ette seiklusriikka ja muretuna.

Kõige enam meeldis mulle tegelane nimega Vooremäe. Ta oli vanem meesterahvas, kellel oli alati kõige üle tohtult palju mõtisklemist. Ta hindas ning uuris elu pisidetaile, mida teised ealeski tähele ei pannud. Näiteks kordus raamatus pidevalt sündmustik, kus Vooremäe tuleb parasjagu teatrist ning tõmbab kodumaja trepikojas hinge, enne kui jätkab oma teekonda, nagu ta seda ise nimetas, kodu ukseni. Alati leiab mees trepikojast midagi, mille üle omaette aru pidada. Ühel korral pakub talle huvi trepikoja korbeline sein. Ta nimetab seda Kuu maastikuks, mida on tema meelest imeline uurida ja avastada. Teine kord aga juurdleb ta selle üle, kuidas üks väike, vaevumärgatav kriips trepikoja lakke sai. Ta nimetab oma elu väga seiklusrikkaks. Tema on ka raamatus ainuke, kes ei otsi seiklusi ja paremat elu mujalt. Ta väärtustab kõike, mis tema ümber on, ning on sellega üdini rahul.

Raamatu sündmustevaene olustikukirjeldus üllatas mind algul. Kuna tegemist on ikkagi pisut hullumeelse kirjaniku Andrus Kivirähiga, siis seal ei saanud ometi puududa mingi nišš, mida olin otsinud. Raamatu kestel aga taipasin, et kogu see igavus on tegelikult taotluslik ja autori eesmärk ilmselt oligi lugejates tekitada säärast segadust, mis mind esmalt valdas. Pidin tõdema, et Kivirähk suutis järjekordselt oma originaalsust tõestada.

Raamatuga andis autor mõista, et elu ei ole alati ulmeline ja sündmusterohke. Kuid samas elu on võimalik ise huvitavaks mõelda. Vooremäe pani mind ennastki mõtlema pisiasjade üle, mis tegelikult polegi nii igavad, nagu mulle esmapilgul tundunud on. Raamatut ma teiskordselt kindlasti lugema ei kipuks, kuid hea kogemuse andis see sellegipoolest.

Ulakass 2015